

Musik. Solocello i Stenhammarsalen

Bach och Salonen. Jakob Koranyi ömsint i konsert och dokumentär

Konsertdokumentär

Solocello: Jakob Koranyi. Musik: JS Bach och Esa-Pekka Salonen. Film och intervjuer: Hanna Cecilia Lindkvist, Cecilia Josefson och Malin Korkeasalo. Scen: Stenhammarsalen i Göteborg.

4. Likt så många andra mästerverk har det kring JS Bachs sex cellosviter utvecklats vissa fasta föreställningar om vad som kännetecknar dem och vad de "handlar om". För att utmana detta iscensatte cellisten Yo-Yo Ma i slutet på 90-talet sex videofilmade möten med utövare av bland annat kabukiteater, trädgårdsdesign och arkitektur. Den sjätte sviten i D-dur visualiserades av isdansparet Jayne Torville och Christopher Dean. En historia om återfödelse där man fick se ett spädbarn hystas rakt upp i luften till den trampolinartade uppåtrytmen i den avslutande "Gigue". När den svenske cellisten Jakob

Koranyi nu spelar samma svit i sin "Konsertdokumentär" på Stenhammarsalen är infallsvinkeln inte lika tjugisig.

Till det intensivt glödande preludiviet ser man Koranyi i sin mest triviala vardag, sortera tvätt och torka disk. Istället för att "rättfärdiga" sig för publiken med ett cv som berättar om alla framgångar, vilket är brukligt i alla programblad, får vi se en dokumentärfilm varvad med livemusik där han närgånget talar om sina brister och tillkortakommanden.

Om allt som återstår. Som i det underbara mötet med den åldrade legendariske cellopedagogen i Budapest som efter att ha hört Koranyi spela faller kommentaren: "Jag förstår inte vad du håller på med". Och därefter frågar: "Går du på piller?". Ett möte som utmynnar i svitens "Allemande" som Koranyi

spelar med all tänkbar känslighet och koncentration.

Det fina med den här "Konsertdokumentären" är just samspelet mellan de frågor som uppstår i filmen och musiken. Det lekfulla "rävspelet" i tonåren med sin första förebild och lärare Torleif Thedéen som utmynnar i den uppsluppna "Couranten", den skrämmande upptäckten av att vara instängd i sitt cellospel som får en ömsint förlösning i "Sarabanden" och insikten om att det går att rucka på sina egna gränser som får ett jublande svar i den makalösa "Gigue". En trampolinkänsla som exakt liknar den i Yo-Yo Ma-filmen – men som i denna konsert får Koranyi att kasta sig vidare ut i Esa-Pekka Salonens fullkomligt sprakande "Knock, breathe, shine".

Martin Nyström
musik@dn.se

Jakob Koranyi på Konserthuset i Göteborg.

Foto: Samuel Isaksson/Rockfoto

Musik. Två uruppföranden**Musik.** Metalparodi